

Psykisk ohälsa hos socialtjänstens barn

- Diagnostiska intervjuer av 279 barn 6-12 år i pågående fosterhemsvård (Norge)
 - 51% uppfyllde kriterier för minst en DSM-IV diagnos

Psykofarmaka

- Extrema frekvenser av psykofarmakaförskrivning, framförallt i gruppvård
- Gäller även små barn
- Många får psykofarmaka utan diagnos
- Polymedicinering mycket vanligt
- Biverkningar och effektivitet för barn är okända för flera preparat som används

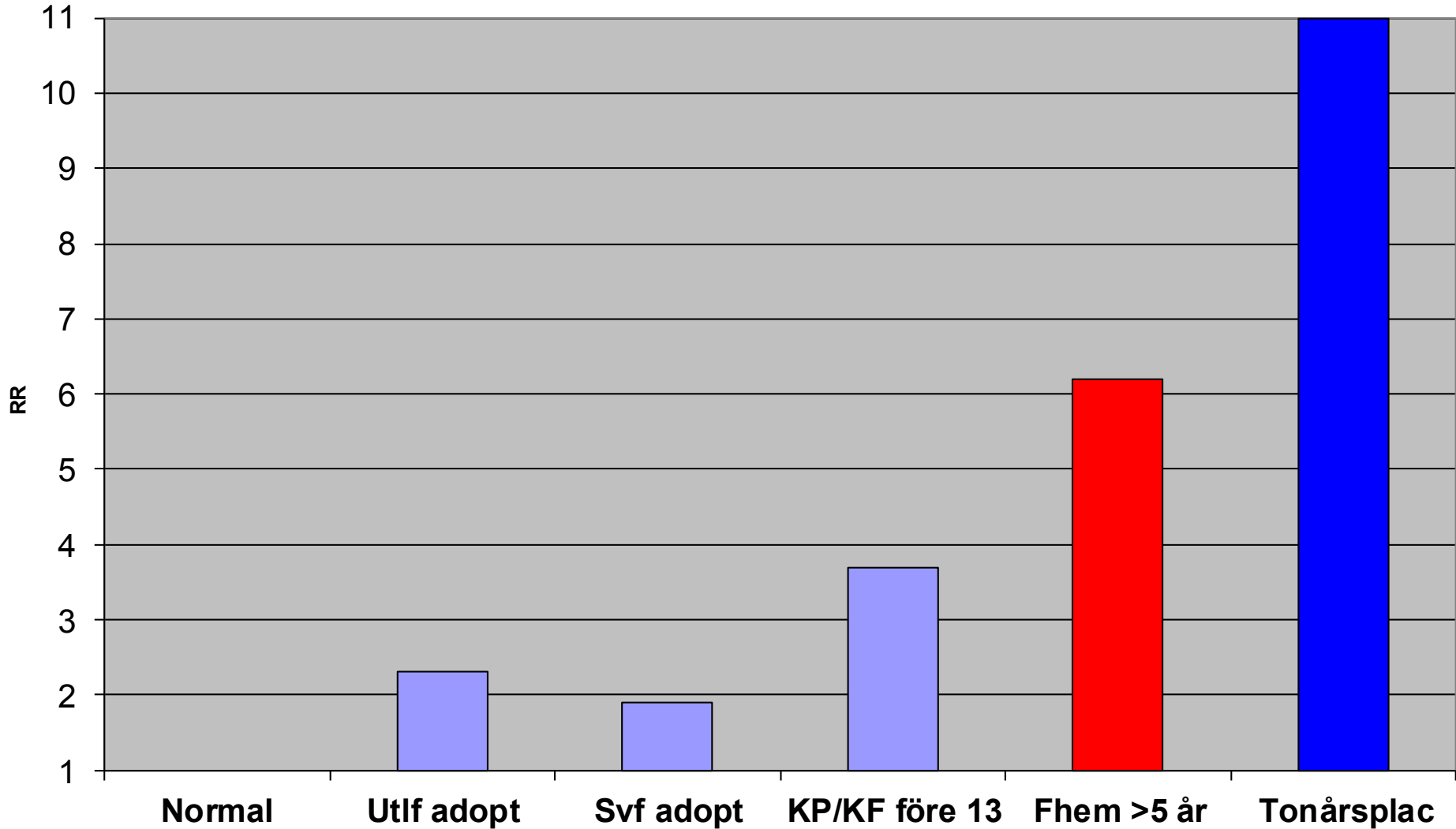
Barn som växer upp i fosterhem har höga överrisker för framtida.....

- självmord RR = 6.4
- självmordsförsök RR = 6.2

- allvarlig psykisk ohälsa RR = 5.0

- narkotikamissbruk RR = 6.8
- alkoholmissbruk RR = 4.9
- förtidspension RR = 5.1

Suicidförsök efter ÅK 9

Genomförbara förbättringar

- Vad kan vi konkret göra om vi inte är nöjda med hur socialtjänstens barn har det?

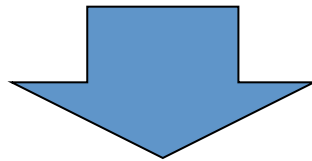

Somatisk hälsa och tandhälsa

- Hälsoundersökning vid placering/insats
- Systematisk bevakning av hälsa (t ex 'Hälsokort').
Lär av Mariagerfjords kommun på Jylland.
- Alla barn/ungdomar till tandläkaren; vid placering och en gång/år.

Somatisk hälsokontroll

- Insamling av journalmaterial - den unges hälsohistoria inkl vaccinationer (anamnes)
- (Std test välmående/Kidscreen före läkarbesök)
- Undersökning av syn, hörsel, längd/vikt (BMI)
- Läkareundersökning
- Hälsosamtal med läkare (ca 30-60 min)

Insatsplan (remisser, kompl av vaccinationer m m)

Psykisk hälsa - vad kan vi göra?

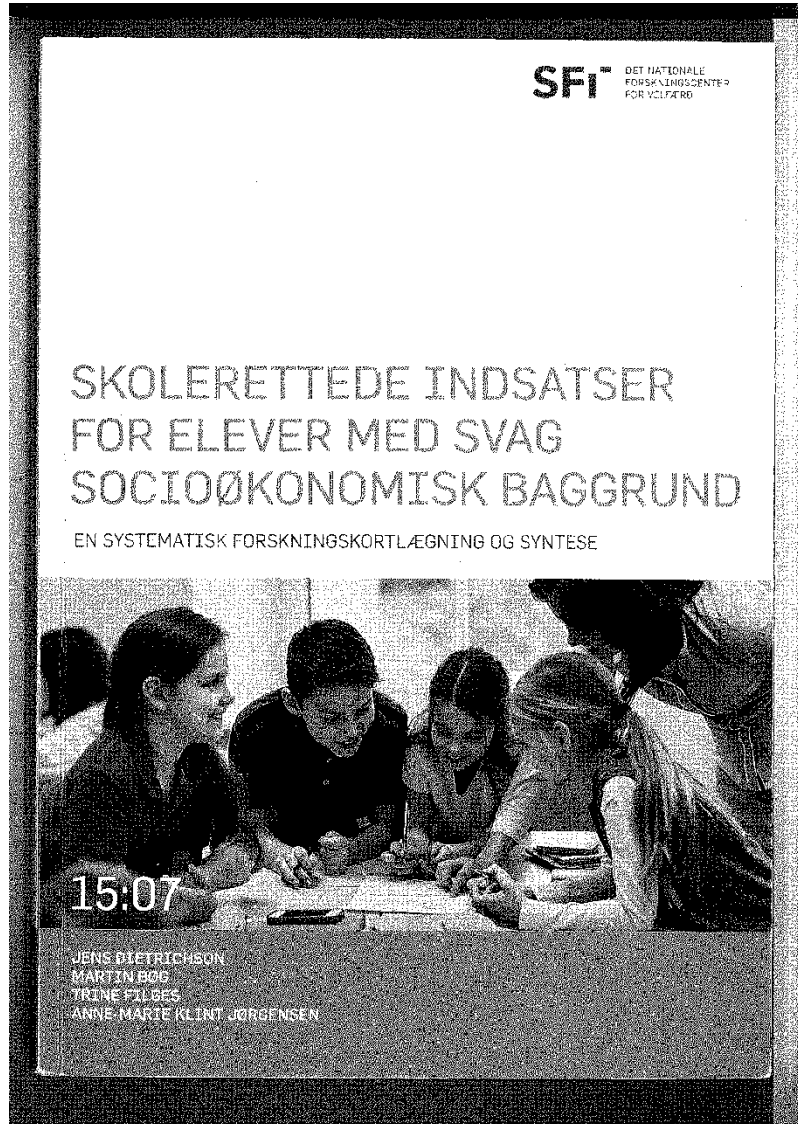
- Alternativ 1. Klinisk undersökning vid placering och i tonåren
- Alternativ 2. Screening med std instrument (t ex SDQ) vid placering och i tonåren.
 - Alla över klinisk cut-off till specialistsjukvård.
- Systematisk bevakning/uppföljning av psykisk hälsa.
- Dessa barn/ungdomar borde ha självklar prioritet hos barn- och ungdomspsykiatri.

Skola: vad är effektivt före skolstarten?

- Systematisk läs- o räkneträning
- Förskola med starka skolförberedande inslag (t ex lästräning, självkontrollträning)

Duncan et al, 2007; Romano et al, 2010; Pears et al, 2013, 2016

Vad är effektivt i skolåldern?

179 studier (166 från USA)

**Metaanalys av 69 studier
(inga från Europa)**

Mest RCT-studier

Tutoring program!

Jfr Ritter et al, 2006

Kanadensiska framgångsrika tutoringförsök med fosterbarn

- Utbildade fosterföräldrar till tutors
- Frivilliga högskolestudenter som tutors;
arbetade med grupper av barn
- Evaluerade i RCT

Kan vi förbättra fosterbarns skolresultat?

En kunskapsöversikt

- 11 studier över 35 år (idag ca 25 studier)
- Positiva resultat (9 af 11 studier; nu ca 20 av 25 studier), ex
 - **Tutoring-program**
 - Paired Reading
 - SkolFam i Sverige, Letterbox club m m
- Läsning: positiva resultat. Matematik: blandade resultat
- Forskningsfält under uppbyggnad
 - svag utvärderingsdesign dominerar

Systematik
= vägen mot bättre kvalitet

Gör samma sak
Använd samma verktyg
Med alla barn

Skapa en minimistandard för arbetet med
halsa och skola för Socialtjänstens barn

bo.vinnerljung@socarb.su.se

Referenser

- Berlin M, Vinnerljung B & Hjern A (2011). School performance in primary school and psychosocial problems in young adulthood among care leavers from long term foster care. *Children and Youth Services Review*, 33, 2489-2487.
- child welfare children: Findings from Sweden. *Children and Youth Serv Review*, 53, 44-51.
- Dæhlen M (2014) Child welfare clients' first step away from higher education: The influence of school performances, educational aspirations and background factors on choosing the vocational track after compulsory school. *Nordic Social Work Research*, 4, 22-36.
- Daelen M (2015) School performance and completion of upper secondary school in the child welfare population in Norway. *Nordic Soc Work Res*, DOI:10.1080/2156857X.2015.1042019
- Duncan, G. J., Dowsett, C. J., Claessens, A., Magnuson, K., Huston, A. C., Klebanov, P., . . . Brooks-Gunn, J. (2007). School readiness and later achievement. *Developmental Psychology*, 43(6), 1428-1446.
- Flynn, R. J., Marquis, R. A., Paquet, M.-P., Peeke, L. M., & Aubry, T. D. (2012). Effects of individual direct-instruction tutoring on foster children's academic skills: A randomized trial. *Children and Youth Services Review*, 34(6), 1183-1189.
- Forsman H & Bejbom J (2016). *Letterbox Club för barn i familjehem*. Stockholm: Allmänna Barnhuset.
- Forsman H & Vinnerljung B (2012) Interventions aiming to improve school achievements of children in out-of-home care: a scoping review. *Children and Youth Serv Review*, 34, 1084-91.

- Gauffin K, Vinnerljung B, Fridell M, Hesse M & Hjern A (2013). Childhood socioeconomic status, school failure, and drug abuse. *Addiction*, 108, 1441-49.
- Gauffin K, Vinnerljung B & Hjern A (2015). School performance and alcohol related disorders later in life: A Swedish national cohort study. *International Journal of Epidemiology*. E-publ, Advance Access, doi: 10.1093/ije/dyv006
- Gustafsson *et al* (2010). *School, learning and mental health*. Stockholm: Kungl Vetenskapsakademien
- Harper J, Schmidt F (2016). Effectiveness of a group-based tutoring program for children in foster care. A randomized controlled trial *Children and Youth Services Review*, 67, 238-246.
- Johansson, H., Höjer, I. & Hill, M. (2011). *Young people from a public care background and their pathways to education*. Göteborg: Göteborgs Universitet, Institutionen för socialt arbete/Pedagogiska institutionen.
- Kling S (2010). *Fosterbarns hälsa – det medicinska omhändertagandet av samhällsvårdade barns hälsa i Malmö*. Stencilerad rapport till Socialstyrelsen.
- Kling S, Vinnerljung B & Hjern A (2016). Somatic assessments of 120 Swedish children taken into care reveal large unmet health and dental care needs. *Acta Paediatrica*, adv access DOI: 10.1111/apa.13304
- Kling S, Vinnerljung B & Hjern A (kommande). Hälsokontroll för SiS-ungdomar. Resultat från en studie av hälsoproblem och vårdbehov hos 91 ungdomar.
- Köhler M, Emmelin M, Hjern A & Rosvall M (2015). Children in family foster care have greater health risks and less involvement in child health services. *Acta Paediatrica*, 104, 508-513.

- Lehmann S, Havik O, Havik T & Heiervang E (2013). Mental disorders in foster children: a study of prevalence, comorbidity and risk factors. *Child & Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 7:39, doi:10.1186/1753-2000-7-39.
- Pears K, Fisher P, Kim H, Bruce J, Healy C & Yoerger K (2013). Immediate effects of school readiness intervention for children in foster care. *Early Education and Development*, 24, 771-791.
- Pears K, Kim H & Fisher P (2016). Decreasing risk factors for later alcohol use and antisocial behaviors in children in foster care by increasing early promotive factors. *Children and Youth Services Review*, 65, 156-165.
- Ritter G, Denny G, Albin G & Barnett J (2006). *The effectiveness of volunteer tutoring programs: A systematic Review*. Campbell Systematic Reviews 2006:7.
- Romano E, Babchishin L, Pagani L & Kohen D (2010). School readiness and later achievement: Replication and extension using a Canadian survey. *Developmental Psychology*, 46, 995-1007.
- Sarri G, Evans P, Stansfeld S & Marcenes W (2012) A school-based epidemiological study of dental neglect among adolescents in a deprived area of the UK. *British Dental Journal*, 213:E17
- SiS (2015). *Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem 2013*. Stockholm: SiS; Institutionsvård i Fokus # 4/2015.
- Socialstyrelsen (2014). *Förskrivning av psykofarmaka till placerade barn och ungdomar*.
- Socialstyrelsen (2016). *Tandhälsa bland unga vuxna som varit placerade*.

- Tideman E, Vinnerljung B, Hintze K & Isaksson AA (2011). Improving foster children's school achievements: Promising results from a Swedish intensive study. *Adoption & Fostering*, 35, 44-56.
- Vinnerljung B, Berlin M & Hjern A (2010) . Skolbetyg, utbildning och risker för ogynnsam utveckling hos barn. I Socialstyrelsen *Social Rapport 2010*, kap 7, s 227-266. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Vinnerljung B, Brännström L & Hjern A (2015). Disability pension among adult former child welfare children. A Swedish national cohort study. *Children and Youth Services Review*, 56, 169-176.
- Vinnerljung B & Hjern A (2011). Cognitive, educational and self-support outcomes of long-term foster care versus adoption. *Children and Youth Services Review*, 33, 1902-1910.
- Vinnerljung B, Tideman E, Sallnäs M & Forsman H (2014). Paired Reading for foster children. Results from a Swedish replication of an English literacy intervention. *Adoption & Fostering*, 38, 361-373.